

El poeta polonès Adam Zagajewski ahir al Pati de les Dones del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona ■ XAVIER BERTRAL

Adam Zagajewski, “el poeta europeu viu més important”, presenta el llibre ‘Dos ciudades’ abans de participar avui al Kosmopolis

El polonès errant, entre dues ciutats

Andreu Gomila
BARCELONA

Jaume Vallcorba, editor d'Acantilado, ho té clar: Adam Zagajewski (Lvov, actualment Ucraïna, 1945) és “el més important poeta europeu viu”. Deu ser que els escriptors polonesos de les últimes dècades tenen un cert do per destacar per sobre de la resta i que Vallcorba acaba de publicar el quart llibre de Zagajewski, *Dos ciudades*, escrit fa quinze anys. Una obra que, segons l'editor, més que un assaig, és un volum sobre la nostàlgia i l'espai mític, que descriu el quotidià, per més meravellós que sigui. Vallcorba possiblement l'encerta a l'hora de situar aquest futur premi Nobel.

Zagajewski va néixer en un indret que pertanyia a l'est de Polònia i que després de la Segona Guerra Mundial va integrar-se a Ucraïna. I hi va romandre tot just uns mesos fins que la família en ple va traslladar-se a Gliwice, a Silèsia, d'on alhora van ser-ne expulsats els alemanys que hi

vivien. Lvov és des de llavors una ciutat que forma part de l'univers mític del poeta, una mena de Macondo real. Diu que hi ha estat només dues vegades, però és tan present en la seva obra i vida com Cracòvia (on viu ara), París (on va passar l'exili), Gliwice (on va passar la infantesa) o Houston (on dona classes). Quan era petit, era l'única ciutat que existia per als seus i ara el record dels relats dels més grans ha convertit Lvov en “una ciutat que apareix i desapareix”, en una mena de “ciutat invisible” però que existeix de debò.

“Sempre he evitat saber molt d'aquesta ciutat”, afirma el poeta, tot afegint que fins i tot li fa por caminar-hi. “Ser-hi és realment dolorós per a mi”, diu.

L'altra ciutat de Zagajewski és Gliwice. Una urbs que no tenia gaire importància per a ell fins que va escriure *Dos ciudades*. L'autor recorda que el llibre li va sorgir després d'una conversa amb el poeta rus Josif Brodski, nat a Sant Petersburg, en la qual parlaven de

les seves ciutats d'origen. Aleshores, va veure la necessitat de “redescobrir” la seva infantesa. Un període que considera “màgic”, ja que vivia en un indret on tothom era d'un altre lloc, “amb gent gran que estava completament perduda”.

Lluny de la història

No és estrany, doncs, que Zagajewski es consideri un escriptor sense llar, tot i que ara estigui ben assentat a Cracòvia. I que sigui una mena de poeta errant com

ho va ser el seu compatriota Czeslaw Milosz, el mateix Brodski i tants d'altres autors de l'Europa oriental. “Crec que has de marxar de les regions molt carregades d'història; necessites distància”, afirma. Això no obstant, considera que tots aquests escriptors —ell mateix inclòs— són artistes sense sostre “però amb un sentiment molt gran de casa seva”.

Del volum també en sura l'enyorança del poeta jove que un dia va ser i la “fres-

cor en el sentiment i l'escriptura” que posseeixen els escriptors quan comencen. D'aquí ve el seu somni: “no esdevenir mai una mena de volcà en extinció”.

Dos ciudades és més que tot això. És un volum, segons el mateix autor, que es mou entre la història i la poesia i és, en certa manera, “un adéu a l'era soviètica”. Tots els capítols són reflexions personals, fins i tot íntimes, llevat del titulat *Traición*, on es fa passar per un escriptor exestalinista. De fet, l'autor va escriure el llibre coincidint amb la caiguda del comunisme. “És un llibre artístic que empra l'experiència d'un cert moment històric”, assegura.

Ara Zagajewski diu viure més tranquil. Reconeix que a Polònia no va tot tan bé com li agradaria. Però la seva època d'autor polític ja ha passat. “És molt difícil en un país sense censura embarcar-se en la polèmica política”, afirma. Això, diu, és feina dels periodistes i, potser, dels novel·listes. No pas dels poetes. ■

Mals temps per a la lírica

Adam Zagajewski reconeix que els temps actuals no són gaire bons per a la poesia, sobretot a França, “on ha esdevingut marginal”. Als Estats Units i a Polònia, diu, les coses van una mica millor. Tanmateix, no és pessimista. Sap que és la branca “no comercial de la literatura”. “Les xifres són petites, però l'esperit és fort”, assegura aquest poeta de parla assossegada, que creu que no només es-

criure poesia requereix un do, sinó també llegir-ne.

Zagajewski, a més, és dels que pensen que els poetes són els que tenen les eines per mesurar el món i que tenen per missió “obrir els ulls i mostrar el món així com és”. Jaume Vallcorba publicarà en breu un altre volum en vers de l'autor, *Antena*. En català va editar fa dos anys *Terra de foc*, una antologia imprescindible.

Balears i Andorra, a l'executiva de Frankfurt 2007

Redacció
FRANKFURT

La Comissió Executiva Frankfurt 2007 es va reunir ahir al departament de Cultura amb la novetat de l'assistència per primera vegada del cap d'Àrea de l'Institut d'Estudis Baleàrics, Antoni Planas, i la directora de Cultura del Govern d'Andorra, Cristina Martí.

La Comissió Executiva va fer un balanç extens de la presentació del programa de la cultura catalana com a convidada d'honor a la Fira de Frankfurt del 2007 i va presentar a més l'informe de progrés i el pla de treball de la Comissió.

La representació d'Andorra i de les Illes a la Comissió Executiva d'ahir es considera important perquè obre el camí per a la participació de les institucions baleariques i andorranes com a entitats col·laboradores integrades dins la cultura catalana que es mostrarà a Frankfurt. També s'intenta la participació del País Valencià amb una fórmula semblant, encara que sembla difícil que es pugui concretar per les reticències de les institucions valencianes a reconèixer públicament la llengua comuna.

La Comissió Executiva va ser creada el passat 16 de maig pel Govern de la Generalitat com a òrgan de coordinació de les diferents entitats que participen en l'organització dels actes que s'han de realitzar dins de la presència de la cultura catalana a la Fira Internacional del Llibre de Frankfurt. ■

Vinyet Panyella guanya el premi Màrius Sampere

Redacció
BARCELONA

Vinyet Panyella (Sitges, 1954) i Ana Isabel Conejo (Terrassa, 1970) van resultar ahir guanyadores de la segona edició del Premi Internacional de Poesia Màrius Sampere de Santa Coloma de Gramenet, amb una dotació de 6.000 euros, en les categories de llengua catalana i castellana, respectivament. *Les pomes de Cézanne*, de Panyella, i *Colores*, de Conejo, seran publicades per l'editorial colomenca La Garúa Libros, coorganitzadora, juntament amb l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, del certamen. ■